

Natura 2000

Publicēts: 02.04.2020.

Natura 2000

- [Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas](#)
- [Likumdošana](#)
- [Natura 2000](#)

[Natura 2000](#) ir vienots Eiropas Savienības (ES) nozīmes aizsargājamo teritoriju tīkls.

Visas tīklā iekļautās teritorijas aplūkojamas [Natura 2000 interaktīvajā kartē](#) (angļu val.).

Informācija par Latvijas īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mikroliegumiem, sugām un biotopiem pieejama dabas datu pārvaldības sistēmā OZOLS.

[Natura 2000](#) tīkls izveidots, lai ieviestu ES Putnu direktīvu ([Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 30. novembra direktīva 2009/147/EK par savvaļas putnu aizsardzību](#)) un Biotopu direktīvu ([Eiropas Padomes 1992. gada 21. maija direktīva 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību](#)).

Direktīvu mērķis ir saglabāt ES nozīmes sugas un biotopus, nodrošinot tiem labvēlīgu aizsardzības statusu. Latvijas pienākums ir panākt, ka ES nozīmes biotopu dabiskais izplatības areāls un platība, kurā biotops sastopams, būtu stabila vai paplašinātos, ka biotopa funkcijas un struktūra, kas nepieciešama biotopa ilgtermiņa eksistencei, pastāv, un paredzams, ka pastāvēs tuvākajā nākotnē. Attiecībā uz sugām – lai sugas dabiskais izplatības areāls nesamazinātos un sugas populācija būtu dzīvotspējīga.

[Natura 2000](#) teritorijās Latvijā tiek aizsargātas 20 augu, 34 bezmugurkaulnieku, 29 zidītāju, 3 rāpuļu, 11 abinieku, 13 zivju, 93 putnu sugas un 58 biotopu veidi. Lielākā daļa no direktīvās iekļautajām sugām un biotopiem kā īpaši aizsargājami Latvijā bija noteikti jau pirms iestāšanās ES.

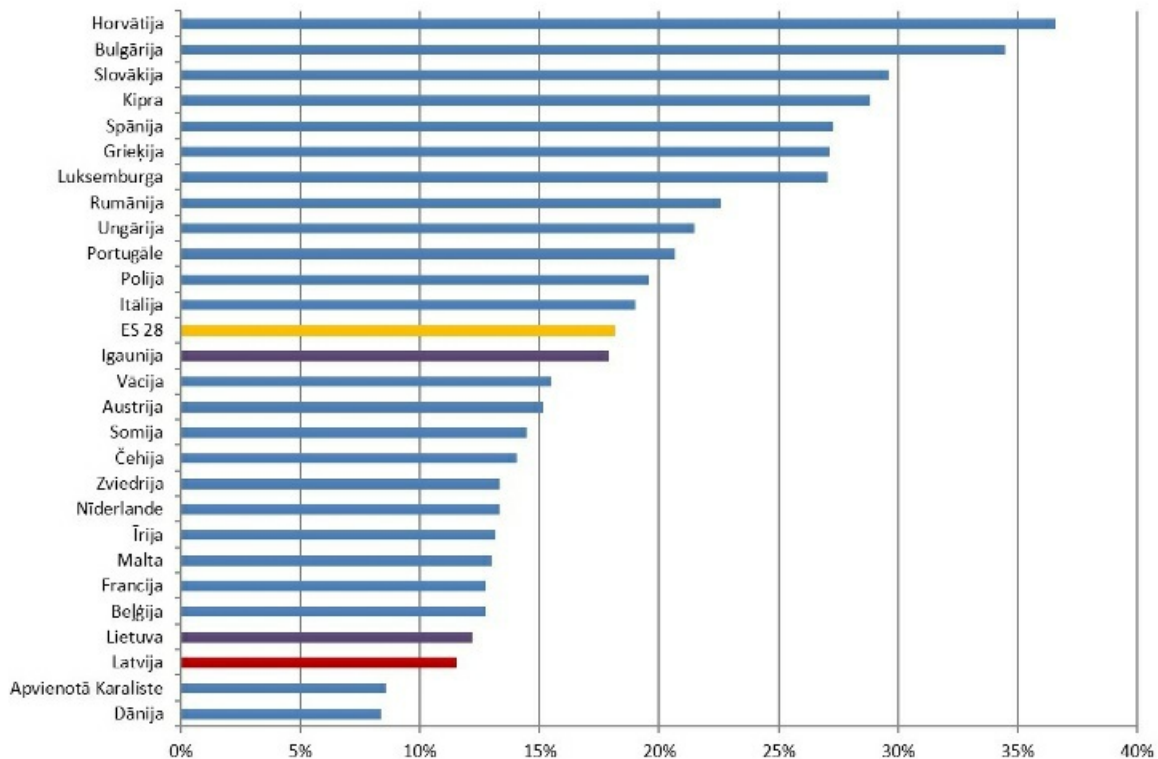
[Natura 2000](#) teritoriju tīkla izveide ir tikai viens no sugu un biotopu aizsardzības nodrošināšanas līdzekļiem, jo direktīvas paredz sugu un biotopu aizsardzību arī ārpus [Natura 2000](#) teritorijām. Bieži, kāda biotopa aizsardzība ir iespējama tikai tad, kad biotops tiek apsaimniekots – piemēram, noganot vai pļaujot zālājus. Šādā veidā dabas aizsardzība pastāv līdzsvarā ar saimniecisko attīstību.

Katra ES dalībvalsts [Natura 2000](#) teritoriju tīkla izveidei savā valstī var izvēlēties piemērotākās metodes. Latvijā šo tīklu veidoja uz esošo īpaši aizsargājamo dabas teritoriju sistēmas bāzes, izvērtējot aizsargājamo teritoriju atbilstību direktīvās noteiktajiem zinātniskajiem kritērijiem. Tādēļ 2001. gadā tika uzsākta īpaši aizsargājamo dabas teritoriju inventarizācija, kā arī veikta papildus izpēte jaunu teritoriju noteikšanai, lai nodrošinātu pietiekamu ES sugu un biotopu aizsardzību.

Šobrīd Latvijā ir izveidotas 333 [Natura 2000](#) teritorijas, kas kopumā aizņem ap 12% no Latvijas teritorijas Latvijā [Natura 2000](#) sauszemes teritorijas aizņem vienu no mazākajām platībām Eiropā, rēķinot procentuāli no valsts teritorijas platības.

Natura 2000 sauszemes teritorijas % no valsts teritorijas

Dati: Natura 2000 barometrs, 2016

Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju un *Natura 2000* teritoriju skaits Latvijā

Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju kategoriju veidi
Skaits Latvijā
No tām <i>Natura 2000</i> teritorijas
Dabas rezervāti
4
4
Nacionālie parki
4
4

Dabas liegumi
261
239
Dabas parki
42
37
Aizsargājamo ainavu apvidi
9
9
Biosfēras rezervāts
1
Lielākā daļa dabas liegumu un dabas parku, kas ietilpst biosfēras rezervāta teritorijā, ir <i>Natura 2000</i> teritorijas.
Aizsargājamās jūras teritorijas
7
7

Dabas pieminekļi (izņemot aizsargājamās kokus), t.sk.:

- aizsargājamie ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi
- aizsargājamie dendroloģiskie stādījumi
- aizsargājamās alejas

355

206

89

60

9

9

0

0

KOPĀ īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

683

Mikroliegumi

~2430*

24

KOPĀ *Natura 2000* teritorijas

333

* Informācija atjaunota 2016. gada 1. decembrī. Avots: Dabas aizsardzības pārvalde

Kopumā Eiropas Savienības dalībvalstīs *Natura 2000* teritoriju tīkls sastāv no vairāk kā 27 000 aizsargājamo dabas teritoriju, kas aizņem ap 20 % no kopējās Eiropas Savienības platības. Visas *Natura 2000* teritorijas Latvijā ir apstiprinātas kā īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (piemēram, dabas parki vai dabas liegumi) vai mikroliegumi atbilstoši nacionālajai likumdošanai. Latvijas *Natura 2000* teritorijas ir uzskaitītas likuma "[Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām](#)" pielikumā.

Lielākā daļa no *Natura 2000* teritorijām bija noteiktas kā aizsargājamās teritorijas jau pirms Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā. *Natura 2000* teritoriju veidošanas procesā kopējā ar īpaši aizsargājamām dabas teritorijām aizņemtā platība Latvijā pieauga par 3 %. Tā kā *Natura 2000* teritorijas tiek veidotas tikai pēc zinātniskajiem kritērijiem, direktīvas nenosaka cik procentiem no valsts teritorijas jāaizņem *Natura 2000* teritorijām.

Eiropas Komisijas publikācija „[Natura 2000. Partnerība dabas aizsardzībā](#)”.

Natura 2000 barometrs

[Natura 2000 barometrā](#) tiek apkopoti katras dalībvalsts jaunākie dati par *Natura 2000* tīklu, saskaņā ar Putnu un Biotopu direktīvām. Dati par ES dalībvalstīm tiek atjaunoti vienu reizi gadā un pieejami, piemēram, [Natura 2000 ziņojumos](#).

Natura 2000 apbalvojums

[Natura 2000 apbalvojums](#) dibināts, lai izvērtētu labākos projektus realizētus saistībā ar *Natura 2000* teritorijām – dabas aizsardzību sabalansējot ar ekonomisko attīstību, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un zinātnisko izpēti, sabiedriskās aktivitātes u.c.

Natura 2000 balva tiek pasniegta katru gadu 5 nominācijās: “Saglabāšana”, “Sociālie un ekonomiskie ieguvumi”, “Komunikācija”, “Vidusceļa atrašana starp dažādām interesēm un viedokļiem”, “Tiklošana un pārrobežu sadarbība”. Šajā konkursā var piedalīties ikviens – uzņēmumi, iestādes, NVO, zemes īpašnieki, izglītības iestādes, privātpersonas, kuru darbība un realizētie projekti saistīti ar *Natura 2000* teritorijām.

2016. gadā Briselē balvu kategorijā “Komunikācija” saņēma mūzikas, izglītības un vides projekts “[Dabas koncertzāle](#)”.

[Natura 2000 Award](#) tīmekļa vietnē pieejama informācija par dalības noteikumiem un iesniedzamajiem dokumentiem.

Informācija zemes īpašniekiem

Par saimnieciskās darbības ierobežojumiem aizsargājamās dabas teritorijās zemes īpašniekiem ir iespēja saņemt kompensācijas atbilstoši likumā “[Par kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem aizsargājamās teritorijās](#)” noteiktajam.

Atbildes biežāk uzdotajiem jautājumiem un ar likumā paredzēto kompensāciju saņemšanas kārtību var iepazīties Dabas aizsardzības pārvaldes tīmekļa vietnes sadaļā [Kompensācijas](#).

Dabas datu pārvaldības sistēma Ozols

Dati par Latvijas īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mikroliegumiem, sugām un biotopiem pieejami dabas datu pārvaldības

sistēmā [Ozols](#).

<https://www.varam.gov.lv/lv/natura-2000>